

Djeca pozorišta

Osvrt na pozorišni program petog izdanja Festivala dječije umjetnosti

Emina Kovačević

Ovogodišnji Festival dječije umjetnosti je trajao četiri dana, tokom kojih je prikazano deset predstava iz Hrvatske, Srbije, Slovenije, i Bosne i Hercegovine. Šarolik repertoar ovog tipa neosporno je dragocjen, kako za djecu i njihove roditelje, tako i za studente scenskih umjetnosti, koji rijetko imaju priliku susresti se sa ovolikim brojem različitih pristupa dječijem pozorištu, i to pogotovo na jednom mjestu. Predstave su izvođene na velikoj i maloj sceni Pozorišta mladih u Sarajevu, i u Centru za kulturu u Kaknju. Ulaz na sve predstave bio je besplatan. Na taj način, privilegija prisustvovanja ovoj važnoj kulturnoj manifestaciji omogućena je svima koji su zainteresirani, a interesovanje je bilo veliko. Svaka izvedba odigrana je pred punom salom sarajevske, odnosno kakanjske publike očigledno željne ovakvog sadržaja.

Teško je pronaći publiku iskreniju od dječije. Bez ikakvog susprezanja, tokom predstave djeca reaguju spontano i organski, prihvatajući ili ne pravila mikrokozmosa koji se pred njima gradi na sceni. Neopterećeni predrasudama koje nastaju odrastanjem i sticanjem nešto bogatijeg pozorišnog iskustva, djeca otvoreno pristupaju svakoj predstavi, bez obzira da li se radi o malo tradicionalnijem, staromodnom pristupu dječijem pozorištu, ili nekom savremenijem. Ono što je najvažnije je čarobnost novog iskustva, iskrenost glumačke igre, i, naravno, priča. Organizatori festivala toga su svjesni, te su u repertoar učinili zaista raznovrsnim što se tiče pristupa dječijem teatru, a opet ujednačenim kada je u pitanju kvaliteta predstava.

Tako su drugog festivala odigrane predstave Pinocchio ZKL Zagreb, Prva priča iz *Točke na i* također iz Zagreba, i Avanture Maloga Juju GKL Rijeka. Zagrebački Pinocchio je savremena interpretacija klasičnog romana Carla Collodija – dramatizacija Petre Mrduljaš u režiji Zorana Mužića, sa snažnim momentom autoreferencijalnosti, i konstantnim propitivanjem odnosa animatora i lutka, kroz univerzalnu priču o odrastanju. Uigrani sedmočlani ansambl predstave, koji čine Adam Skendžić, Jadran Grubišić, Anđelko Petric, Željko Šestić, Janko Popović Volarić, Borna Galinović i Ivan Bošnjak, izgradio je ogroman svijet u kojem se kreće jedan mali lutak, koji do samog kraja predstave pronalazi svoje mjesto u njemu. S druge strane, Prva priča

zagrebačkog pozorišta *Točka na i*, koja je odigrana na Maloj sceni „Sead Bejtović Malecki“, po mnogo čemu je potpuni opozit Pinocchiju. Igra se na malenom drvenom stoliću prekrivenom pilotom, sa zanimljivim, stolnim lutkama. U pitanju je biblijski motiv prvog čovjeka, i mit o izgnanstvu iz raja. Troje glumaca – Antonia Šašo, Paola Slavica i Davor Kovač – animirajući lutke i scenografiju, stvaraju čaroliju koja ravnopravno parira sa velikim svijetom Pinocchija. Na kraju drugog dana prikazana je predstava GKL Rijeka – *Avanture Maloga Juju*, koja kao glavni narativni okvir uzima jednu od najpopularnijih dječijih predstava sa prostora bivše Jugoslavije, *Bila mala Kukunka* autora Žarka Roje i Petra Bergama. Adaptacija Ivane Đule i Milice Sinakuz, obogatila je dobro poznatu priču o malome Juju, i pretvorila je u pravu avanturu, tokom koje se plašljivi dječak suočava sa svojim strahovima. U režiji Renate Carole Gaticce, ova predstava ostaje vjerna duhu pjesme iz koje je proizašla, i oslanja se na ritam koji glumački ansambl (Andrea Špindel, Tilen Kožamelj, Damir Orlić, David Petrović i Zlatko Vicić) gradi igrom, glasom, muziciranjem, perkusijama... U jednom danu, sarajevska publika imala je priliku uživati u tri jednako kvalitetno izvedene predstave, različitih stilova lutkarske animacije i igre.

Disperzivnost festivala je također vrlo važan novi element u petom izdanju Festivala dječije umjetnosti. Pored Sarajeva, različiti prateći programi i radionice organizirani su i u Kaknju i Brezi, s tim da je Kakanjska publika imala priliku pogledati dvije predstave u sali kakanjskog Centra za kulturu, posljednjeg dana festivala. Prva je izvedena predstava „Bajka o izgubljenom vremenu“ PL Mostar, u dramaturgiji/režiji Tamare Kučinović. Ova predstava, kao i predstava Čudesni novi kontinenti pozorišta Nevid iz Banja Luke, dokazala je da dječije pozorište, u ovom slučaju lutkarstvo, u Bosni i Hercegovini uz sve moguće opstrukcije ipak ide u korak sa regionom. Nešto manje osvjetljena i više verbalna od ostalih predstava na ovogodišnjem FEDU, *Bajka o izgubljenom vremenu* predviđena je za publiku stariju od sedam godina. Tematizirajući vječni strah od onoga što je nepovratno prošlo, kroz često duhovit dijalog, isprepleten visprenim dosjetkama, ali i uz pomoć vizualno privlačnim lutkama i konstantne igre sa svjetlom, ova predstava komunicira vrlo uspješno i sa odraslom publikom. Istog popodnevlja u istoj sali izvedena je predstava Pepeljuga Gradskog kazališta „Joza Ivakić“ iz Vinkovaca, sa imponirajućom scenografijom, kulisom velikog dvorca. U samoj dramaturgiji, Vladimir Andrić uspješno je izbjegao revizionizam, i ostao je utoliko poprilično vjeran ideji klasične bajke o Pepeljuzi. Međutim, dramaturgiju je oplemenio i brojnim muzičkim numerama, a u samoj režiji slobodno je eksperimentirao poigravajući se sa lutkama u predstavi koja po svemu ostalom nije lutkarska.

Kakanjska publik uživala je čaroliju igre entuzijastičnog ansambla, ali i šarenilo kostima i scenografije, gotovo jednakim intenzitetom.

Festival dječije umjetnosti uspješno je organizovan već petu godinu. Njegov značaj za kulturni život u prijestolnici Bosne i Hercegovine i njenoj okolini je neosporiv. Pozorišni program festivala od jednakog je značaja kako za djecu u publici, tako i za studente scenskih umjetnosti sarajevske Akademije. Obično je kliše u opisu nekog kulturnog događaja, kada se ostane bez riječi, napisati da se za izvjesni događaj „tražila karta više“. Međutim, u slučaju pozorišnog programa FEDU, to je zaista istina. Bez obzira na činjenicu da je temperatura spala iznenađujuće nisko za ovaj period godine, ili da su tri dana festivala protekla pod neumornom kišom, pozorišne sale su bile pune djece, djece tako odane pozorištu, da su uprkos nepogodnoj vremenskoj prognozi, svi osjećali toplinu i radost proljeća.